A ESTRATEXIA GALEGA DE EDUCACIÓN AMBIENTAL: PAPEL MOLLADO

Ramsés Pérez Rodríguez e Manuel Soto Castiñeira

***O que puido ter sido un punto de inflexión na educación ambiental no noso pais, quedouse só nunha caricatura. O 9 de novembro de 1999 aprobouse no Consello Galego de Medio Ambiente a Estratexia Galega de Educación Ambiental (EGEA), sen ningún voto en contra pero coa abstención de Adega. Esta abstención foi explicada con precisión e resultou premonitoria: criticábase a diverxencia entre un documento teórico e a política ambiental da Xunta, e dubidábase da intención desta de levar á práctica os seus contidos e recomendacións.* Catro anos despois, estas dúbidas parecen plenamente confirmadas.**

A EGEA foi considerada no seu momento como un fito na educación ambiental (E.A. en diante) en Galiza dende diversos ámbitos sociais, que se viron ilusionados polos interese propagandísticos da Xunta. Adega fíxolle xa daquela varias críticas ao documento aprobado (véxase o nº 28 de Cerna, pax. 16-17) entre as que destacamos as seguintes;

- A exclusión de Adega da mesa de negociación e as presas por aprobar un documento, pola única razón de ser presentado como a primeira estratexia de EA do Estado.

- A falta de compromisos concretos por parte da Consellería na consolidación da EA.

- A concepción dunha educación ambiental claramente mercantilista, pola recomendación ás asociacións para que acudan a empresas e fundacións de carácter privado para acadar financiamento, prescindindo de calquera liña de axudas procedente do sector público.

- A concepción dunha EA como fin en si mesma, en lugar de considerala como unha ferramenta dos planos de xestión ambiental, esquecéndose da retroalimentación que os contidos e obxectivos destes planos deben ter sobre a EA.

As propostas de Adega de elaborar unha programación anual ou bianual que indicara as liñas de acción prioritarias en función da problemática ambiental, seguida dunha memoria e unha avaliación anual xa non foron aceptadas para formaren parte do texto definitivo.

Postas de manifesto estas lagoas de tipo práctico, unha vez aprobado o documento, Adega tomouno como referencia teórica e guía a seguir na

aplicación da Estratexia, do que cada sector social debería facer, e en especial as administracións como encargadas da xestión dos cartos públicos e das políticas educativas.

Como está a EGEA catro anos mais tarde?

A propia Estratexia acordou un horizonte temporal de seis anos (2000-2006) para unha primeira aplicación das súas recomendacións, simultaneamente en todos os sectores, co obxectivo de conquerir uns cambios significativos no desenvolvemento da Educación Ambiental na Galiza. Cando xa temos sobrepasado o ecuador deste período, pouco ou nada se ten avanzado, estando diante dun balanzo globalmente negativo e desesperanzador, en coincidencia coa avaliación feita pola Sociedade Galega de Educación Ambiental (www.sgea.org).

A EGEA prevía para o seguimento da súa aplicación un Observatorio Galego de Educación Ambiental (OGEA), aínda que non o definía con claridade. O OGEA constituíuse o 29 de outubro do 2002, como "órgano colexiado de participación, consulta e asesoramento dos axentes sociais implicados en relación coa Consellería de Medio Ambiente en materia de Educación Ambiental en Galicia". A día de hoxe non ten avanzado en ningunha cuestión relacionada co seu cometido, e só cabe destacar o incumprimento da convocatoria do mesmo por parte da Consellería, xa que pasou ano e medio entre a súa primeira xuntanza e a segunda (2 de marzo do 2004), cando debería de se reunir polo menos unha vez cada seis meses. Mesmamente, esta segunda reunión só tivo lugar tras unha queixa da FEG ante o valedor do pobo.

Por qué tanto desinterese?

Segundo se pode desprender do texto da Estratexia, as intervencións educativas deben pretender mudar unha sociedade con serios problemas ambientais mediante a participación social que guíe cara un novo rumbo.... Sendo esta a teoría, o desinterese da Consellería de Medio Ambiente é comprensíbel se temos en conta que a administración autonómica ten unha responsabilidade importante nese deterioro ambiental, e de sobra amosou a súa incompetencia e desinterese en temas tan graves como o do Prestige.

Obviamente, non só está a fallar a Consellería e a Xunta, senón que a maioría dos sectores sociais implicados na Estratexia pouco ou nada teñen avanzado na súa aplicación. Son excepción unicamente algunha administración local, contados concellos, e algunha outra actuación sectorial, como as ligadas aos plans comarcais de reciclaxe do lixo. Aínda que unha avaliación pormenorizada farémola proximamente nun

ADEGA-Cadernos, podemos adiantar o importante esforzo realizado por Adega neste eido: Adega realizou un importante traballo nesta área nestes últimos anos , reflectido en que e está a cumprir polo menos sete das oito recomendacións feitas na Estratexia ás asociacións ecoloxistas.